

บทนำ

เป็นเวลาานานนับพันปีมาแล้วที่มนุษย์ได้พยายามค้นหาคำตอบที่ว่า มนุษย์ทุกคนควรมีสติธิ
ประเภทหนึ่งอันเป็นสติธิประจำตัว ไม่อาจโอนให้แก่กันได้ และไม่อาจถูกทำลายล้างโดยอำนาจ
ใด ๆ ขณะเดียวกันก็ได้มีการต่อสู้กันรนเพื่อไม่ให้ใครมาซึ่งสติธิเช่นว่านี้ตลอดมา ระหว่างผู้ที่อยู่ใต้
การปกครองซึ่งเป็น "ผู้ควรไคร้บ้สติธิ" และผู้มีอำนาจปกครองซึ่งเป็น "ผู้มีอำนาจให้สติธิอย่าง
แท้จริง" ตามที่เห็นสมควร ผลที่ไคร้บ้ก็คือ ทำให้ความคึกในทางปรัชญาได้วิวัฒนาการมาสู่หลัก
ของกฎหมาย โดยประเทศต่าง ๆ บัญญัติกฎหมายเพื่อรับรองสิทธิของบุคคลไว้ให้เป็นที่ยแน่นอน
แก่วิธีการดังกล่าวนี้ไม่ได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ เพราะยังปรากฏว่ามนุษย์ในส่วนต่าง ๆ ของโลก
มีสติธิไม่เท่าเทียมกัน และหลายประเทศพากันนิรอนสิทธิของประชาชนตามอำเภอใจ ฉะนั้น
จึงมีการหาวิธีคุ้มครองสิทธิของมนุษย์ให้มีผลดียิ่งขึ้นไปอีก โดยนำหลักกฎหมายระหว่างประเทศ
และองค์การระหว่างประเทศ คือองค์การสหประชาชาติเข้ามาร่วมมือในการคุ้มครองสิทธิด้วย
ผลงานชิ้นแรกสุดก็คือ การประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม
ค.ศ. ๑๙๔๘ ซึ่งเป็นการนำแนวความคิดในทางปรัชญาเกี่ยวกับสิทธิของมนุษย์ อันมีผู้คิดค้นนานนับ
พันปีมาบัญญัติในเอกสารฉบับเดียวกัน เพื่อรับรองสิทธิของมนุษย์เป็นมาตรฐานสากล นับตั้งแต่บัดนั้น
เป็นต้นมา สิทธิมนุษยชนได้ทวีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ จนกล่าวได้ว่าเป็นหน้าที่ของ
ประเทศต่าง ๆ ที่จะต้องร่วมมือกันหาทางคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้ดีที่สุด นอกจากนี้สถาบันอิสระ
บางแห่ง เช่น คณะกรรมาธิการนิศาสตร์สากล (International Commission of
Jurist) ซึ่งประกอบด้วยนักกฎหมายอาชีพต่าง ๆ เช่น ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ และ
อื่น ๆ และมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อธำรงไว้ซึ่งหลักกฎหมาย ก็ได้ให้ความสนใจ
เกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอันมาก ดังจะเห็นได้จากการประชุมนักกฎหมายซึ่งคณะกรรมาธิการฯ นี้ได้
จัดขึ้นหลายครั้ง ก็ได้มีการสัมมนาและลงมติร่วมกันเรียกร้องให้บรรดาประเทศต่าง ๆ หาทาง
คุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้ดีกว่าเดิม และเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๙๖๖ ได้มีการประชุมอธิการบดี

จากมหาวิทยาลัยจากประเทศต่าง ๆ ที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ที่ประชุมโคลงมติ
เรียกองค์ใหม่มหาวิทยาลัยในประเทศต่าง ๆ บรรจุหลักสูตร การสอนวิชากฎหมายว่าด้วยสิทธิ
มนุษยชน (The Laws of Human Rights) ไว้วคย และที่ประชุมได้กำหนดโครงสร้าง
หลักสูตรไว้รวม ๘ ข้อด้วยกัน

ผลของการร่วมมือกันคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเช่นนี้ ก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลัก
กฎหมายที่น่าสนใจหลายประการ เช่น แต่เดิมถือว่ากฎหมายระหว่างประเทศใช้สำหรับความ
สัมพันธ์ระหว่างรัฐเท่านั้น และไม่ยอมรับสิทธิของเอกชนแต่อย่างใด แต่ปัจจุบันกฎหมายระหว่าง
ประเทศยอมรับสถานะของเอกชนแล้ว โดยยอมให้เอกชนที่ถูกละเมิดสิทธิยื่นคำร้องเรียนต่อ
องค์การระหว่างประเทศได้ และผลที่สำคัญต่อมาก็คือ ทำให้สิทธิของเอกชน (Individual
rights) นั้นกลายเป็นสิทธิระหว่างประเทศ (International rights) กล่าวคือ ต่อไป
หากรัฐกระทำการใดที่รุกรอนสิทธิของเอกชนแล้ว การกระทำนั้นอาจถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิ
ของรัฐอื่น ๆ และทำให้รัฐเหล่านั้นมีสิทธิดำเนินมาตรการ การที่เหมาะสม เพื่อยุติการ กระทำนั้น ๆ
ได้ นอกจากนี้แนวความคิดเรื่องอำนาจอธิปไตย (Sovereign) ของรัฐก็เปลี่ยนแปลงไป คือ
แต่เดิมถือเคร่งครัดว่า รัฐย่อมมีอำนาจอธิปไตยเหนืออาณาเขตของตน ดังนั้นรัฐย่อมมีอำนาจที่
จะปฏิบัติต่อพลเมืองของตนอย่างใด ๆ ก็ได้ โดยรัฐอื่น ๆ ไม่มีสิทธิเข้าแทรกแซง เพราะอาจ
ถูกกล่าวหาว่าละเมิดอำนาจอธิปไตยของรัฐนั้น แต่ปัจจุบัน ถ้ารัฐละเมิดสิทธิของพลเมืองของตน
แล้วรัฐอื่น ๆ อาจมีสิทธิเข้าแทรกแซงได้โดยไม่อาจถูกกล่าวหาว่าละเมิดอำนาจอธิปไตยของรัฐ
นั้น ขณะเดียวกันรัฐก็ต้องจำกัดอำนาจอธิปไตยของตนลงบ้าง เพื่อร่วมมือกับรัฐอื่น ๆ ในการให้
ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ดังเช่นรัฐที่เป็นสมาชิกสภายุโรปกำลังปฏิบัติอยู่

แม้ว่าการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจะเป็นสิ่งจำเป็น และถือเป็นหน้าที่ของรัฐต่าง ๆ จะ
ต้องให้การร่วมมือกันก็ตาม ในทางปฏิบัติ การคุ้มครองนี้อาจทำให้สำเร็จลงได้ง่าย โดย
เฉพาะองค์การสหประชาชาติ ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญของโลก และมีบทบาท

สำคัญในเรื่องนี้ก็คือองประสพปัญหาอันเกิดจากการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหลายประการ
อื่นจะต้องใช้เวลาและความอดุสหาอย่างมาก จึงจะทำให้เรื่องนี้บรรลุผลอย่าง
สมบูรณ์ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาพื้นฐาน และมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้สนใจ
เกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน

ควยเหตุผลดังกล่าว วิทยานิพนธ์นี้จึงมุ่งค้นคว้าถึงที่มาของปฎิญญาสากล
ว่าควยสิทธิมนุษยชน ปัญหาต่าง ๆ ที่สหประชาชาติได้ประสพเนื่องในการคุ้มครอง
สิทธิมนุษยชน วิธีการแก้ไขที่องค์การระหว่างประเทศได้ทำไป และที่สหประชาชาติ
กำลังทำอยู่ ซึ่งจะไ้กล่าวถึงเป็นลำดับต่อไป

โดยที่ข้อความในวิทยานิพนธ์เกี่ยวข้องกับถ้อยคำในกฎบัตรสหประชาชาติ
และปฎิญญาสากลว่าควยสิทธิมนุษยชนอยู่เป็นอันมาก จึงขอเรียนให้ทราบในเบื้องต้น
ว่า ผู้เขียนได้ยึดถือถ้อยคำของกฎบัตร ฯ และปฎิญญา ฯ ทั้งภาษาอังกฤษ และที่แปล
เป็นภาษาไทยตามคำแปลของกระทรวงต่างประเทศ ซึ่งรวบรวมอยู่ในหนังสือชื่อ
"กฎหมายระหว่างประเทศเล่มสอง, ความตกลงระหว่างประเทศ, ประกอบ
การศึกษาวิชากฎหมายระหว่างประเทศ" โดยศาสตราจารย์ พลโทสุช เปรมนาวิน
จักพิมพ์โดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๒